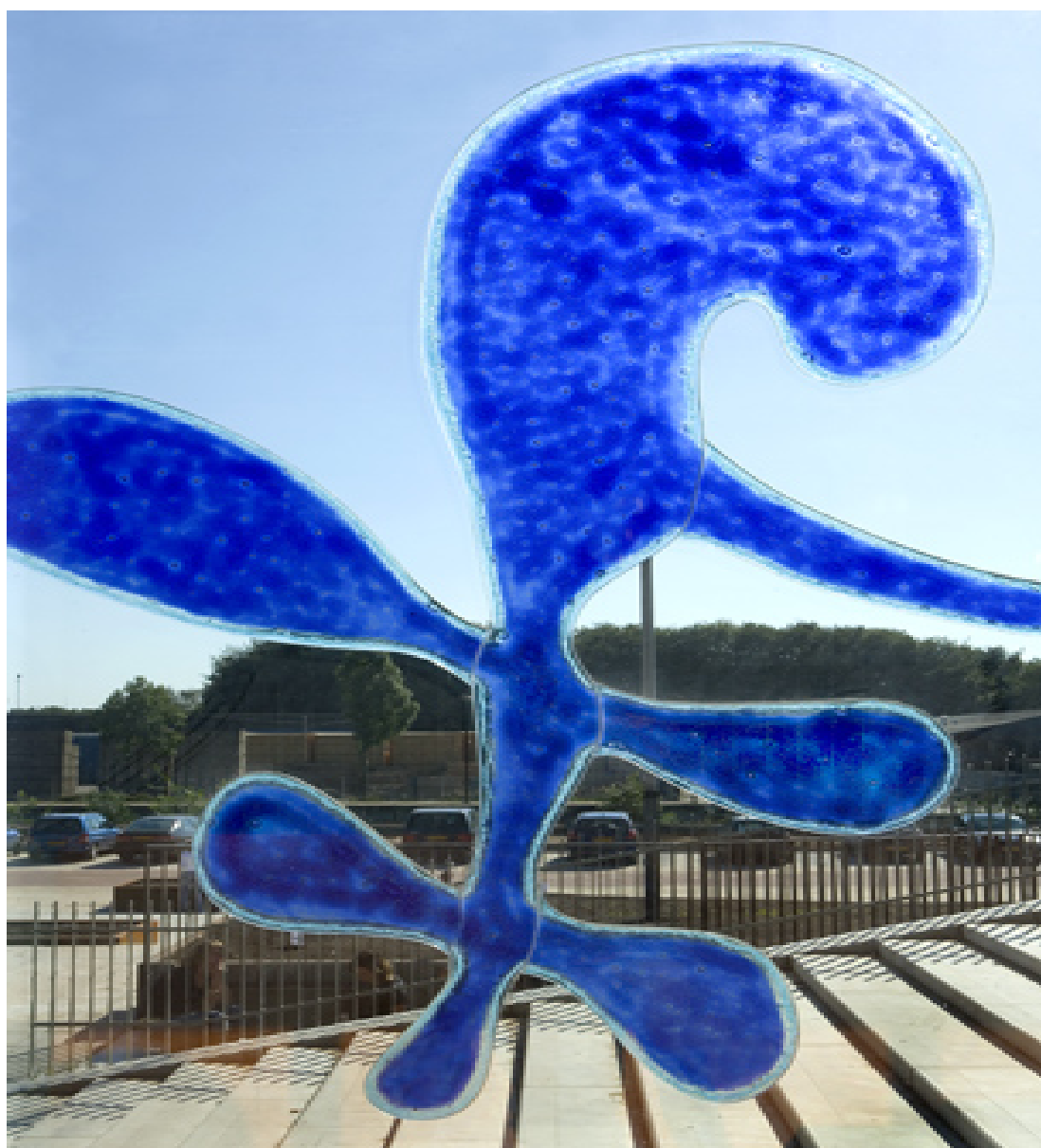

Actualisering Integraal Huisvestings Plan Onderwijs 2009

Gemeente Aalten

mei 2009

Actualisering IHP 2009

INLEIDING

Op 10 juli 2007 heeft de raad een Integraal Huisvestings Plan voor het Onderwijs vastgesteld. In dit IHP zijn alle ontwikkelingen op dat moment voor het voetlicht gebracht. Ook is een sluitend dekkingsplan opgenomen waarin de financiering en dekking van de uitvoeringskosten zijn aangegeven.

Bij de vaststelling van het IHP is afgesproken om jaarlijks een financiële doorrekening te maken en een 3-jaarlijkse evaluatie. De actualiteit geeft aan dat een evaluatie nu na 2 jaar gewenst is. Beleidsmatig is het IHP nog actueel en bruikbaar. In de periode sinds juni 2007 is het perspectief voor enkele majeure projecten ingrijpend gewijzigd. In het eerste halfjaar 2009 hebben de huisvestingszaken in Dinxperlo aan andere wending gekregen. Dit heeft grote gevolgen voor met name het Dekkingsplan.

In de nu voorliggende actualisering van het IHP worden de volgende onderwerpen nader uitgewerkt en de financiële consequenties in beeld gebracht.

1. Mutaties investeringen:
 - a. Duplo 1
 - b. Masterplan Dinxperlo
 - i. Accent-locatie terrein Welink
 - ii. Schaersvoorde-locatie Europastraat
 - c. Broekhofschool / Groen van Prinstererschool
 - d. Magnoliaschool
 - e. St. Jozefschool
 - f. MFA Barlo
2. Verordening Huisvesting Onderwijs
3. Voeding Dekkingsplan uit het Gemeentefonds en renteontwikkelingen
4. Boekwaarden
5. Leegstaande gebouwen
6. Ontwikkelingen doordecentralisatie, MOP etc.

Nu op 21 april 2009 het krediet voor Duplo 1 is bepaald en binnenkort het budget voor Accent voor de Welinklocatie aan de orde komt, geeft deze actualisering inzicht in de financiële consequenties in een breed perspectief.

De notitie is als 'co-productie' van FBI en WO tot stand gekomen (Wilbert van Dijk / Wim Jansen)

WIJZIGINGEN

1. Mutaties investeringen

Kortgezegd zijn in het IHP 2007 voor de Dinxperlose scholen de volgende budgetten meegenomen (prijspeil 2009):

- Duplo: voor alle basisscholen, bibliotheek, Ons Huis (exclusief sociaal cultureel werk en jongerenwerk) en een sportzaal een brutobudget ad € 10.000.000,- (afgerond). Hieraan werd het volgende dekkingsplaatje gekoppeld:

* eigen bijdragen c.q. MOP:	€ 550.000,-
* reserve BTW:	€ 1.000.000,-
* IHP-dekkingsplan:	€ 8.450.000,-
- Schaersvoorde: nieuwbouw nevenvestiging ad € 2.365.487,-

waarvan ten laste van het IHP-dekkingsplan:	€ 2.220.487,-
en als schoolbijdrage en MOP-bijdrage	€ 145.000,-

De recente ontwikkelingen leiden tot een algehele herziening van het kostenplaatje.

A: Duplo 1:

Locatie St. Liborius: 2 basisscholen, bibliotheek en sportvoorziening:

- Conform raadsbesluit van 21 april 2009: basisbudget: € 5.580.000,-
- Verhogen vanwege het op 21 april 2009 aangenomen amendement ten aanzien van de verruiming van de sportzaal: € 70.000,-
- Totaalbudget voor Duplo 1: € 5.650.000,-

Investering € 5.650.000,-; afschrijving 40 jaar; realisatie in 2010/2011 (tijdelijke huisvesting éénmalig)

Enkele kanttekeningen:

- De ingebrachte grondwaarden zijn aangepast aan de actuele situatie, waarbij de gronden met een onderwijsbestemming op de locaties van de St. Liboriusschool en 't Welink hun bestemming als basisschool behouden; de gronden van de locaties Ds. van Dijk en Wegwijzer worden uit het IHP gehaald tegen een prijs ad € 50,- per m2
- De verwachte inbreng uit de reserve BTW ad € 1 mln. is nu achterwege gelaten. Een en ander is het gevolg van het feit dat er momenteel onvoldoende zekerheid is rond de haalbaarheid van een BTW-optie. De Belastinginspectie heeft de BTW-afwikkeling van de gerealiseerde gebouwen in Aalten (Triangel en VMBO) vooralsnog afgewezen. Inmiddels is een bezwarenprocedure ingesteld. Naar verwachting zal pas over enkele jaren uitsluitsel volgen over deze kwestie. Uit voorzorg zijn nu alle dekkingsmiddelen welke betrekking hebben op BTW weggelaten.
- Aangezien de onderwijspartners uit Duplo 1 een bezuiniging met 10% hebben gerealiseerd, wordt de gevraagde eigen bijdrage ad €75.000,- nu achterwege gelaten. De schoolbesturen hebben afgesproken deze middelen in te zetten voor extra duurzaamheidsinvesteringen en/of investeringen welke leiden tot exploitatierendement.
- De bouw van de bibliotheek is onlosmakelijk verbonden met de schoolontwikkelingen. Het investeringsbedrag voor de bibliotheek is bruto € 742.000,-. Mede omdat bedoelde voorziening binnen het Duplo 1-concept leidt tot directe besparingen (o.a. verminderen met 1 leslokaal), blijft ook de bibliotheek deel uitmaken van het IHP-dekkingsplan.

B: Masterplan Dinxperlo

I: Accent-locatie Welink

Met Accent Scholengroep is overeenstemming bereikt over het budget dat ter beschikking wordt gesteld om de nieuwbouw van een fusieschool te realiseren. Voor de raad van 7 juli 2009 wordt een voorstel samengesteld. De berekening van het budget is rechtstreeks gerelateerd aan de berekening van het budget voor Duplo 1.

- Normatief budget voor 2216 m2 ruimtebehoefte, prijspeil 2009: € 3.299.278,-
- Korting wegens al uitgevoerde voorbereidingskosten -/- € 29.922,-
- Korting doorberekening indikking 10% Duplo 1:
50% van €251.746,- (1 x vaste voet/ Duplo 1: 2x vaste voet) -/- € 125.873,-
- Toevoeging 8% op grond van ontwerp Duplo 1 € 251.478,-
- Totaal betaalbaar stellen aan Accent in 2009: € 3.394.961,-
- Aanvullende kosten voor rekening gemeente:
Tijdelijke huisvesting, sloop Welinkschool, parkeren, trapveld: € 400.000,-
- Totaal t.l.v. IHP: € 3.794.961,-

Investering € 3.795.000,-; afschrijving 40 jaar; realisatie in 2009/2010 (tijdelijke huisvesting éénmalig; infra 15 jaar)

Enkele kanttekeningen:

- Accent heeft het voornemen om tevens een kindercentrum te realiseren voor buitenschoolse opvang, kinderopvang etc. Deze voorziening zal Accent voor eigen rekening moeten realiseren. Het kindercentrum-deel zal in de vorm van een erfpachtconstructie worden uitgevoerd. Een en ander zal nog nader worden uitgewerkt.
- Toegezegd is dat de bereikbaarheid voor kinderen serieus wordt bekeken. Gedacht wordt aan veilige fiets- en schoolroutes. Eventuele kosten vallen niet onder het IHP.
- Binnen de Welink-driehoek zal ook een trapveldje worden gerealiseerd. Deze kosten zijn opgenomen in de aanvullende kosten.

II: Schaersvoorde-locatie Europastraat

De voornemens voor nieuwbouw binnen een PPS-constructie zijn inmiddels herzien. In de herstructurering van de plannen wordt een bijdrage in de renovatie van de huidige locatie toegezegd ad € 1.000.000,-. Een en ander is met het COVOA-bestuur besproken. Het schoolbestuur onderzoekt momenteel de mogelijkheden welke de gemeentelijke toezegging biedt. In het IHP-dekkingsplan wordt vooralsnog uitgegaan van een bijdrage ad € 1.000.000,-. Conform de nota Activabeleid dient voor een dergelijke investering een afschrijvingstermijn van 25 jaar te worden gehanteerd. Een nadere uitwerking volgt binnenkort.

Investering: € 1.000.000,-; afschrijving 25 jaar; realisatie in 2010
--

III: Overige projecten

Als onderdeel van het Masterplan Dinxperlo zijn tevens genoemd de ontwikkelingen op het terrein van de Ds. van Dijkschool / Ons Huis, alsmede de uitbreiding van de Eurohal met een derde zaaldeel. Deze ontwikkelingen zijn buiten het IHP gehouden. De Woningstichting Dinxperlo zal voor deze locaties het initiatief nemen. In de gemeentelijke begroting zijn thans geen middelen beschikbaar voor deze ontwikkelingen.

De aangekochte panden aan de Maurits Prinsstraat en de Terborgseweg maken nu ook geen deel meer uit van het IHP, maar zullen te zijner tijd worden ingebracht in de planontwikkeling van bedoelde locaties.

C: Broekhofschool:

Het oude verbouwbudget ad € 125.000,- is, gelet op de actualiteit omgezet in een investering ad € 350.000,-. Hiermee kan een kwaliteitsslag voor dit gebouw worden gemaakt. Hiervoor zijn een tweetal opties in omloop. Accent Scholengroep heeft een verzoek ingediend om een deel van de Broekhofschool aan de onderwijsbestemming te onttrekken om zelf om te bouwen tot een kindercentrum. Een brede school-concept dus á la "Welink-Accent". Om de onderwijscapaciteit te behouden, is het in deze optie nodig om eveneens de Groen van Prinstererschool uit te breiden. Als tweede optie ligt er een plan om de Broekhofschool een kwaliteitsimpuls te geven tot een volwaardige 12-klassige basisschool, waarbij in de Broekhofschool tevens 2 lesruimten voor de Groen van Prinstererschool worden ingericht (concept communicerende vaten). In beide opties wordt een gemeentelijke bijdrage gevraagd. Vooralsnog wordt uitgegaan van een bijdrage ad € 350.000,-. De meerkosten voor het brede schoolconcept worden door het schoolbestuur zelf gefinancierd.

Investering € 350.000,-; afschrijving in 40 jaar; realisatie in 2009
--

D: Magnoliaschool:

In het huidige IHP is voor deze school een budget ad €200.000,- opgenomen voor een aanpassing van het gebouw. De groei van deze ZML-voorziening alsmede de gewijzigde wet- en regelgeving t.a.v. het VSO-onderwijs (> 13 jaar) vraagt meer ruimte. Aangezien de Frankenschool in 2009 buiten gebruik wordt gesteld, wordt het VSO-deel van de Magnoliaschool per september 2009 tijdelijk gehuisvest in de leegstaande ruimten bij de Aladnahal. Voor de lange termijn zal een aanpassing meer vragen dan de oorspronkelijke gedachten. Temeer nu de groei van de Magnoliaschool zich verder doorzet. Deze groei houdt mede verband met ontwikkelingen bij Estinea en samenwerkingsvormen met andere ZML-scholen in de regio. Wil deze specifieke onderwijsvorm bestaansrecht houden in Aalten, dan is de huidige omvang (50 leerlingen) te klein.

Inmiddels heeft het schoolbestuur een basisplan opgesteld voor een permanente voorziening in de ruimteproblematiek van het VSO-onderwijs van de Magnoliaschool. Een en ander zal in het najaar worden opgestart. In het oude IHP was sprake van een stelpost ad € 200.000,-. Voorsnog wordt een stelpost opgenomen ad €800.000,-. Hierbij is inbegrepen een eenmalige rijksbijdrage ad € 50.000,- welke in 2006 is ontvangen voor VSO-aanpassingen.

Investering € 800.000,-; afschrijving in 40 jaar, verwachte realisatie in 2011.

E: St. Jozefschool:

Van het aanvankelijke budget voor klimatologische aanpassingen ad € 150.000,- is 'slechts' € 60.000,- ingezet. De invulling welke in 2001 is gegeven aan de onderwijskundige vernieuwingen was gebaseerd op een 9-klassige school. De laatste jaren is de school echter doorgroeid naar een permanente 10-klassige school. Het is dan ook gerechtvaardigd om een aanvulling te verstrekken op de destijds ontvangen middelen. Gevraagd wordt een bijdrage ad ± € 40.000,- in de gewenste kwaliteitsimpuls op de St. Jozefschool. Per saldo aldus een verlaging van het oorspronkelijke budget met € 50.000,-.

Investering € 40.000,-; afschrijving in 15 jaar; realisatie in 2009.

F: Brede school Barlo:

Het oude IHP bood ruimte voor € 200.000,- voor de realisatie van een multifunctionele accommodatie. Thans blijkt € 226.000,- nodig te zijn. In de Voorjaarsnota (Berap 1^e kwartaal 2009) is al een aanvulling met € 26.000,- opgenomen. Het Barlose project is in de commissie ZOW van 6 mei 2009 aan de orde geweest en wordt geagendeerd voor de raadsbehandeling op 26 mei 2009.

Investering € 26.000,-; afschrijving in 40 jaar; realisatie in 2009

G: Stelposten:

Voor toekomstige ontwikkelingen zijn vanaf 2012 voor elke 5 jaar stelposten opgenomen, oplopend van 2012 € 150.000,- , 2017 € 250.000,-; tot 2022 € 300.000,- etc.

2. Verordening Huisvesting Onderwijs:

Het rijk heeft een ingrijpende wijziging doorgevoerd in de toepassing van het normeringstelsel. Waar in het verleden werd uitgegaan van het basisprincipe 'leslokalen', wordt vanaf 2009 gerekend in leerlingenaantallen. Ook zijn in het kader van de deregulering een aantal randvoorwaarden voor schoolgebouwen losgelaten. O.a. de omvang van een leslokaal, wel of geen speellokaal. Hiervoor is een nieuwe verordening nodig. Volgens inschatting zal deze voor de actuele huisvestingsvraagstukken in onze gemeente geen invloed hebben. De normbudgetten voor de nieuwe scholen in Dinxperlo zijn al gebaseerd op de nieuwe normeringen, vooruitlopend op de nieuwe verordening.

3. Voeding Dekkingsplan uit Gemeentefonds en renteontwikkelingen:

De voeding, zoals in het dekkingsplan is opgenomen, wordt enigszins teruggebracht. Uitgangspunt blijft een bedrag 'in basis'. Vanaf 2011 werd een jaarlijkse indexering toegepast met 1 ½ %. Gezien de afgevlakte inflatie is het realistischer om nu uit te gaan van een groei met 1%. Dit sluit ook aan bij de CPB-verwachtingen.

Voor de investeringen en boekwaarden blijft de rentevoet gehandhaafd op 4,25 %.

4. Boekwaarden: de boekwaarde voor het v.m. schoolpand 't Zand Bredevoort is uit het dekkingsplan verwijderd. Het betreffende pand is al lang geleden aan de onderwijsbestemming onttrokken en is in gebruik als onderkomen voor het project "Bredevoort Boekenstad". Het gebouw is nu uit het IHP gehaald tegen een grondprijs ad € 50,- per m2. Het IHP neemt wel de afboeking van de boekwaarde voor haar rekening. Gelet op de ontwikkelingen bij de vm. Wilhelmina-school is ook dit gebouw administratief afgewikkeld. De vastgelegde overnamesom ad €100.000,- is in 2009 opgenomen. Ook zijn de boekwaarden van de lopende investeringen alsmede de nieuwe investeringen tegen het licht gehouden van de Nota Activabeleid. Standaardregeling blijft een afschrijvingstermijn van 40 jaren. In enkele gevallen is nu sprake van een kortere termijn:

- Renovatie Schaersvoorde (€ 1 mln) 25 jaar
- Tijdelijke huisvesting Duplo 1 en 2: eenmalige afschrijving
- Overige werkzaamheden Duplo 1 en 2 (infra) 15 jaar

Het verkorten van de afschrijvingstermijn heeft voor de korte/ middellange termijn van het Dekkingsplan een nadelig effect.

5. Leegstaande gebouwen:

In het IHP 2007 was sprake van 2 leegstaande schoolgebouwen; de vm. Frankenschool en de vm. Wilhelminaschool. Voor beide gebouwen werd de mogelijkheid aangegeven om ze te gebruiken als tijdelijke huisvesting van de basisscholen in Dinxperlo tijdens de bouwperiode.

De actualiteit is anders; geen van beide gebouwen is nog beschikbaar voor een onderwijsfunctie. De vm. Frankenschool wordt binnenkort overgedragen aan De Woonplaats. De vm. Wilhelminaschool is nu in gebruik als gemeentehuislocatie.

6. Ontwikkelingen door decentralisatie, MOP etc.

Sinds het rijk in 1997 de gelden voor de huisvesting van het onderwijs heeft gedecentraliseerd naar de gemeenten, bestaat de mogelijkheid tot 'doordecentralisatie'. Kortgezegd houdt dit in dat de gemeenten de rijksmiddelen met alle 'lusten en lasten' doorsluizen naar de schoolbesturen. Hierdoor wordt de gemeentelijke huisvestingsplicht min of meer op afstand gezet. Landelijk wordt hiermee geëxperimenteerd, met name in het voortgezet onderwijs. Enkele grote(re) gemeenten hebben deze doordecentralisatie inmiddels toegepast met wisselend succes. Naast voordelen zijn er ook nadelen:

- Doordecentralisatie ontslaat gemeenten niet van hun wettelijke huisvestingstaak. Juridisch gezien blijft de gemeente aansprakelijk.
- Het economisch claimrecht voor de gemeente vervalt. In de Wet op het Primair Onderwijs en de Wet op het Voortgezet Onderwijs vervalt het eigendom van het gebouw aan de gemeente, zodra de onderwijsbestemming vervalt. Het schoolbestuur kan zelf een herbesteding geven aan vrijkomende schoolgebouwen.
- Beperkingen in de regievoering bij (planologische) herontwikkeling van locaties.

Recent heeft Accent Scholengroep de vraag bij de gemeentebesturen waar Accent scholen heeft gevestigd neergelegd om een en ander te bezien. Hiermee werd o.m. beoogd om het scholenbouw in Dinxperlo zelf te realiseren. Ook ziet het schoolbestuur mogelijkheden om autonoom in Aalten-dorp een brede school concept te ontwikkelen. De andere schoolbesturen hebben deze wens op dit moment niet. Het onderwerp is te complex om met 1 schoolbestuur op 'ad-hocbasis' in zee te gaan met deze constructie. Het onderwerp moet in brede zin nog worden besproken met alle schoolbesturen.

Inmiddels heeft Accent aangegeven om voor de scholenbouw in Dinxperlo af te zien van volledige doordecentralisatie. Wel is afgesproken dat de nieuwbouw in Dinxperlo onder bouwheerschap van Accent wordt uitgevoerd. Dit is iets anders dan doordecentralisatie. In de nieuwbouwoptie in Dinxperlo blijft de gemeente economisch eigenaar.

Wel is afgesproken om binnenkort te onderzoeken in hoeverre het mogelijk is om het groot onderhoud via doordecentralisatie op afstand te zetten. In het huidige IHP wordt jaarlijks ± € 95.000,- aan de MOP-reserve toegevoegd. Hiermee wordt volgens planning de gemeentelijke onderhoudsplicht aan de buitenschil van de basisscholen uitgevoerd. Voor het voortgezet onderwijs heeft het rijk alle middelen al rechtstreeks toegekend aan de schoolbesturen.

Mocht hiervoor draagvlak blijken, dan heeft dit in principe geen budgettaire gevolgen. Ook hier blijft het probleem dat bij doordecentralisatie de gemeentelijke wettelijke onderhoudsplicht overeind blijft.

RESULTAAT en CONCLUSIES

De wijzigingen in het Integrale Huisvestings Plan 2007 geven een goed beeld van de actuele stand van zaken rond de huisvesting van het onderwijs per mei 2009. Het beleidsveld is uitermate dynamisch, waardoor 'slechts' sprake is van een momentopname.

Alle mutaties uit het hoofdstuk "Wijzigingen" zijn vertaald in het financiële dekkingsplan.

Kortgezegd worden in het dekkingsplan alle 'plussen en minnen' samengebracht in een soort egaliseringsoverzicht. De hoofdcomponenten worden gevormd door

- De jaarlijkse voeding uit het Gemeentefonds;
- De bestaande kapitaallasten op grond van de boekwaarden en rente-index;
- De jaarlijkse vaste kosten (belasting, verzekering, beveiliging etc.)
- De kapitaallasten van de nieuwe investeringen

Binnen de kaders blijft er sprake van een sluitend Dekkingsplan over de gehele periode tot 2042.

Bijgaand een gedetailleerd financieel overzicht van het verloop van de egaliseringsreserve.

Gecomprimeerd weergegeven het volgende beeld:

Jaar	Stand van de reserve
2008	€ 4.805.000,-
2011	€ 3.973.000,-
2016	€ 1.877.000,-
2021	€ 673.000,-
2026	€ 85.000,-
2031	€ 104.000,-
2041	€ 3.713.000,-

Voor alle jaarschijven aldus een positief resultaat.

Het IHP heeft de status van een intentieplan. Alle projecten worden, zodra zij uitvoeringsgereed zijn, separaat aan de gemeenteraad voorgelegd voor het beschikbaar stellen van een krediet. In dat geval wordt uiteraard gerefereerd aan het geactualiseerde IHP.

Belangrijkste conclusies:

- **Met inachtneming van het huidige financiële kader kunnen in principe alle in beeld gebrachte huisvestingsbehoeften van het onderwijs binnen het IHP worden gerealiseerd.**
- **Zoals is toegezegd dient de notitie te worden voorgelegd aan de commissie ZOW van 16 juni 2009 en de raad van 7 juli 2009.**

PROCEDURE

Voorstel

- Instemming notitie "Actualisering IHP Onderwijs 2009" door B&W op 26 mei 2009;
- Behandeling in de raadscommissie ZOW op 16 juni 2009;
- Agendering voor de raad van 7 juli 2009.

Aalten, 12 mei 2009,
Wilbert van Dijk / Wim Jansen

Bijlage: Dekkingsplan